

О.А. Яшонков, асп. (КДМТУ, Керч)

В.О. Сукманов, д-р техн. наук (ДонНУЕТ, Донецьк)

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ СУШІННЯ СПІНЕНОЇ РИБНОЇ СИРОВИНИ

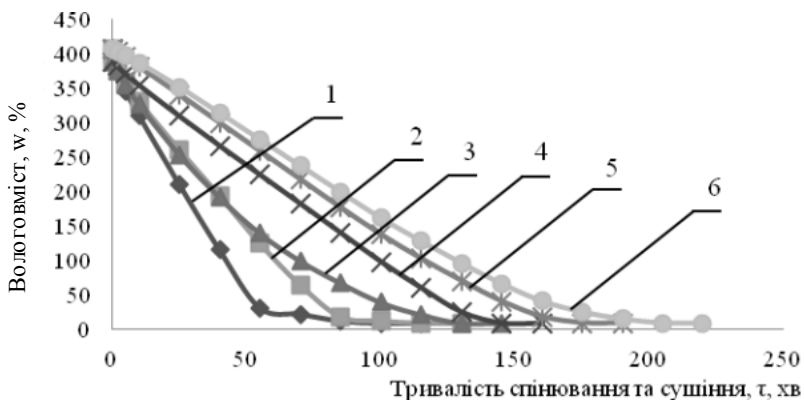
Зменшення світового запасу гідробіонтів потребує розробки нових безвідходних способів їх переробки. Авторами запропонований спосіб переробки рибної сировини на спінені суміші при температурі до 55° С, що дозволило зберегти у готовому продукті термолабільні вітаміни та біологічно активні речовини, які містяться у вихідній сировині.

Метою роботи було дослідження кінетики спінювання та сушіння рибної сировини на основі експериментальних досліджень.

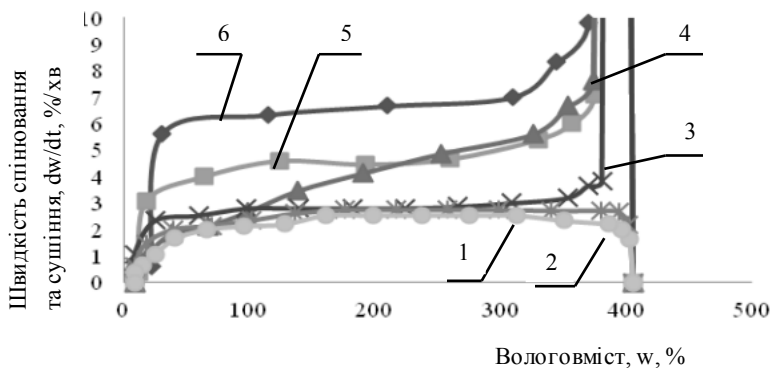
Під час роботи розглядалися два напрямки використання отриманих продуктів: продукти харчування (снеки з фаршу бичка азоського) та кормові продукти (плаваючий корм для форелі). Дослідження проводилися на лабораторній установці при температурах 50, 53 та 55° С, з відкачуванням і без відкачування повітря з робочої камери. Повторність досліджень – п'ятикратна.

Методика проведення експериментів. Підготовлену сировину (рибний фарш / кормова суміш) розміщували у перфорованій пластині (для снєків – Ø30 мм, висота – 2 мм; для корму – Ø6 мм, висота – 3 мм), та поміщали у робочу камеру. Робочу камеру закривали герметично і нагрівали на водяній бані до заданої температури (50, 53 та 55° С), у допоміжній камері вакуум-насосом створювали абсолютний тиск 10 кПа. Після нагріву, робочу камеру з'єднували з допоміжною, тиск врівноважувався на відмітці 15 кПа, відбувалося спінювання, а потім відбувався процес сушіння.

Отримані результати експериментальних досліджень для рибного фаршу наведені на рисунку 1 у вигляді кривих сушіння (а) та кривих швидкості сушіння (б). Криві для кормової суміші мали аналогічний характер. На рисунку 1 (б) для кривих 3-6 швидкість спінювання (вологовмісткість від 406 до 388%) не показана, оскільки виходить за межі графіку та досягає 108%/хв. Для кривих 1-2 різкого збільшення швидкості немає, тому що при тиску 15 кПа температура кипіння води $\approx 52,5^{\circ}$ С, тобто при температурі 50° С (криві 1-2) спінювання сировини не відбувалось, спостерігалось лише вакуумне сушіння продукту.

а

б

Рисунок 1 – Експериментальні криві сушіння (а) та швидкості спінування і сушіння (б): 1 – температура 55° С із відкачуванням повітря; 2 – температура 55° С без відкачування повітря; 3 – температура 53° С із відкачуванням повітря; 4 – температура 53° С без відкачування повітря; 5 – температура 50° С із відкачуванням повітря; 6 – температура 50° С без відкачування повітря

Аналізуючи отримані дані, можна зробити висновок, що раціональними параметрами при поєднанні процесів спінування та сушіння в одній робочій камері будуть: температура у робочій камері 55° С, тиск у робочій камері 15 кПа (визначений раніше), а також постійне відкачування повітря із робочої камери.